

GAZETA TRANSILVANIEI



590 Onor. Biblioteca Universității
(2 ex.)

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV

Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea unui comitet de redacție.

Atelierele tipografiei „Astra” TF 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 2.

STEAG RIDICAT LA

1838

GILBARIȚIU ȘI SFINTIT DE LUPTULE PURTATE SUB CUTELE LUI DE ATAȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU

MUREȘENII

ADMINISTRAȚIA

Nr. 12 Tf. 1513

și Societății lei 500.

Nr. 28

27 Aprilie 1941

Anul 104

Civilizație?

de Ion Colan

Lucrurile se pot spune și altfel. Aici, în Ardeal însă, nu vedem pentru ce ne-am camufla gândurile, pentru ce am vorbi în parabole, când aceste gânduri sunt ale unui Ardeal întreg. Noi vorbim de Ardeal, pentru că suntem aici și această gazeta este a *Transilvaniei*; dar noi toți gândim la fel, pe toți ne chinuie deslegarea aceluiași întrebări, toți tragem aceleași concluzii.

Au pândit douăzeci de ani la răscrucea istoriei.

Au amestecat o lume întreagă prin o propagandă susținută cu banii storși din vlagă unui popor care a rămas iobag și în secolul nostru.

La strămoare fiind, au furnizat Europei exemplare de falsificatori, ca faimosul conte Eszterházy.

Au adunat la Janka-Puszta pe academicienii asasinatului.

S'au legat prin pacte de toți cei în care aveau nădejdi să-i ajute în reînvierea unui regat zis „milenar”, dar au înfipt cuțitul adânc și pe la spate în primul amic doborât.

S'au legat, la Viena, față de România, să respecte dreptul la viață și avere al năpăstuiților noștri frați din Ardealul răpit și n'au respectat, nu pactul, dar nici măcar atât cât *omenia* o pretindea dela un popor care dă lecții de „civilizație” altora.

Statul *național-etic* e deviza vremurilor noastre, iar ei luptă pentru un stat aidoma vechii monarhii austro-ungare, cu o națiune suverană și alte vre-o zece sclave magnaților latifunduari.

Iată perspectivele pe care le oferă civilizatului regat „milenar”, în noua ordine care se va întrona în Europa de mâine.

Dacă Statul n'ar fi Stat, ci un simplu individ, pentru toate câte a făcut, individului i s'ar aplica paragrafele Codului Penal, iar societatea ar fi, astfel, scutită de un turburător al liniștii și ordinii. Dar pentru că nu este vorba de un cetățean oarecare, legile făcute de oameni se vede că nu au, deocamdată, nici o putere.

Deocamdată!

Pentru că de vecinicie nu poate fi vorba. Și nu, mai ales în ceea ce privește. Ceilalți, cari au fost loviți la fel ca noi, vor avea singuri să hotărască dacă vor sau nu să fie „civilizați” în cadrul milenarului Stat.

Noi nu vrem. O mie de ani i-am simțit „civilizația”. Noi, aici, în Ardeal, trebuie să vorbim foarte răspicat. Și răspicat e așa: *Ardealul întreg ne aparține.*

În noua ordine ce se va instaura în Europa, de *dreptate* se va ținea seamă înainte de toate. Iar dreptate numai așa se poate face. Altfel în sufletele noastre și ale urmașilor noștri nu va fi liniște niciodată. Iar lipsa liniștii din noi va însemna turburare în afară, care se poate manifesta așa cum s'a mai manifestat aici în Ardeal, pe vremea țărânului de cremene din Albac, sau a celui ce, după involburarea răsvrătirii împotriva unei „civilizații”, la 1848, și-a purtat amarul prin munți și n'a vrut să stea de vorbă, mai târziu, nici cu Prea Înălțatul Împărat.

Ardealul numai așa poate vorbi.



Imbucătășirea Ungariei

de I. Bozdog

Această hartă „intuitivă” o reproducem din manualul de *Geografie*, ce se propune în cl. V—VI primară din Ungaria.

O singură privire spre ea o transformă în *harta sufletului unguresc*. Sunt cele **patru națiuni**, pe care Ungaria le stăpânește din nou în bună parte — și pe cari toate generațiile din Ungaria, începând dela 1920, trebuie să și **le imprime în inimă**, cu trăsăturile lor **caracteristice**.

Slovacul: idiot, **Valahul**: sălbatic, **Sărbul**: lăcom și perfid și **Germanul**: bufon.

E caracteristic acest document al **perfidiei ungare**, mai ales față de cele **două mari prietene ale ei**: **Germania și Italia**.

Disprețul ce-l arată Germanilor, prin **caricaturizarea** întregului neam și repetatul furt al orașului **Fiume**, pe care-l subliniază la paginile 32 și 103, demonstrează **obsesiunea drăcească a revizionistilor latifundari**.

Cartea e tipărită după **desmembrarea Cehoslovaciei** — adică în 1939, cum arată harta și textul dela pag. 53, („Mai nou Germania a câștigat teritoriile Austriei și ale vechii Cehii și Moravia.”)

Ungaria cerșește la **Axă**, șantajează **Axa**, calomniază **Axa**, amenință **Axa** și totuși **pretinde** — strănutând — **dreptate** dela **Axă** și încă din terenurile ambelor puteri: **Burghenlandul și „Steaua Co-roanei maghiare”**: Fiume.

Iar în ședința Parlamentului Ungar din 24 Apr. 1941 d-l **Bárdossy** a pretins **nu patriotism, nici numai loialitate, ci contopirea naționalităților**.

FOILETONUL
„GAZETEI TRANSILVANIEI”

O scrisoare a lui Iosif Vulcan

de Ștefan Manciulea

Tinerimea universitară română care studia la Budapesta o i la Viena, în a doua jumătate a veacului XIX, avea de luptat cu multe și mari greutăți de de ordin material. Cel mai mult dintre studenți erau feciorii de preoți, învățători sau de țărani din Ardeal, ai căror părinți acasă, în satele unde și duceau traful, nu aveau cîneștie ce mări averi, cari să le aducă anual însemnate venituri. Banii se câștigau cu multă trudă și lacrimi, și cei câștiga zloști trimiși în fiecare lună feciorilor la Pesta, zdruncinau de atâtea ori socoteile bănești ale părinților, slindu-i să îndure fel și fel de lipsuri numai să aibă odraslele lor mijloace de-ași vedea isprăvită învățătura.

Tinerii universitari mai înstăriți, pentru a veni în ajutorul colegilor lor mai lipsiți de-o parte, de alta pentru a-și putea procura — pe lângă cotizațiile personale — sumele bănești necesare îmbogățirii bibliotecilor diferitelor societăți de lectură, între alte mijloace au căutat să organizeze și mai multe baluri. Aceste prilejuri de veselie, pe lângă câștigul material, erau și tot atâtea evenimente sărbătorești în viața studențimii universitare, căci acum se strâneau și legau prietenii, între Români risipiți în cele două capitale ale fostei împărății austro-ungare, acum se creta acea solidaritate națională între generații, care a dus la izbânda

„GAZETA TRANSILVANIEI” sub egida „ASTREI”

de A. A. Mureșianu

Se împlinesc aproape 30 de ani, de când conducătorii poporului românesc din Ardeal și Ungaria au întreprins, după moartea lui Aurel Mureșianu, acțiunea de salvare a „Gazetei Transilvaniei”, întemeind la Brașov, cu mijloace materiale procurate mai ales din Țară, „Societatea în comandită A. Mureșianu”, cu menirea de a continua editarea în spirit tradițional a celei mai vechi și încercate gazete românești.

Scritorul acestor rânduri care se găsea atunci la începutul studiilor sale universitare în străinătate, nu s'a opus, din interes superior național, trecerii moștenirii sale părintești în patrimoniul național, mulțumindu-se, doar, au rolul de simplu acționar al noiei „Societăți.”

Evoluția vieții noastre politice de după marele război și dăinuirea și extinderea, din nenorocire, a sistemului de luptă violentă de partid din politica vechii Români în tot cuprinsul hotarelor mărite ale țării, au adus cu sine — așa zicând prin forța împrejurărilor — și în conducerea Gazetei Transilvaniei o nouă orientare care era, din multe puncte de vedere, în direcția contrazicere cu ținuta ei independentă din trecut.

Căci, este în afară de orice îndoială, că Partidul Național al Românilor din fosta monarhie austro-ungară, care n'a fost propriu zis un „partid” politic în înțelesul strict al cuvântului, ci *expresia concretă a însăși ființei politice a întregului românism dintre Tisa și Carpați și a cărei forță spirituală consta în unirea și solidaritatea tuturor Românilor în luptă pentru apărarea existenței lor naționale*, nu mai putea rămâne, după ureea cea mare, un partid al unei singure provincii, ci trebuia să devină, prin firea lucrurilor, o organizație a neamului românesc întreg.

Încă în anul 1922 arătam, într'un articol publicat în *Revista Vremii* din București (An. II Nr. 8), sub titlul „Partidul Național al Românilor din

— Continuare pe pagina 4-a —

vsului de desrobirea neamului întâp-tuit la 1918,

Studenții universitari din Budapesta, la 1868 au organizat un astfel de bal. Mult înainte de data fixată pentru înmarea lui, „Gazeta Transilvaniei” la rubrica „Baluri” a adus la cunoștința cetitorilor ei însemnatul eveniment: „Junimea română încă nu a rămas îndărăpt, aranjând baluri publice în folosul public... Junimea din Pesta în folosul junimii studioase încă pre-inștința-se unul”.

Balul din acest an a avut ca președinte organizator pe Iosif Vulcan, Cărturarul de seamă și marele patriot, s'a gândit să facă apel la căți mai mulți Români cu dare de mână și tragere de inimă, rugându-i stăruitor să vină — prin obolul lor — în ajutorul tinerimii studioase. Iademat de acest gând scrie lui Ion Micu Moldovan — profesor pe atunci la liceul de băieți din Blaj, următoarele rânduri:

Prea stimate Doamne,
Cunoscând simțimintele călduroase

Cum va fi scrisă „Gazeta Transilvaniei“?

de Dr. N. Căllman

Din prilejul scoaterii „Gazetei Transilvaniei“ în cadrele „Astrei“, ne-au venit din multe părți ale Ardealului cuvinte frumoase de aprobare și de îmbărbătare. Preoți și dascăli ai satelor ardelenesti, avocați din orașele noastre, își exprimă, în cuvinte calde și simple, bucuria, că, în sfârșit, Gazeta a revenit la vechea ei atitudine.

Aprobările și îndemnul ne-au bucurat, fiindcă din ele am putut vedea, că acțiunea noastră pornește din o necesitate și dorință generală a Ardealului, și tocmai acest lucru ne face să credem, că acțiunea va fi încoronată de succes.

Sunt, însă, unii, care cu multă bunăvoință, ne dau sfaturi, cum cred ei că ar trebui scrisă „Gazeta Transilvaniei“, ca ea să aibă succese mari de plasare. Să fie scrisă interesant, să se caute tot ceea ce atrage, să avem știri senzaționale...

Sigur, aceste sfaturi pot fi date cu cele mai bune intențiuni, ca astfel „Gazeta Transilvaniei“ să poată învinge toate greutățile materiale împreunate cu editarea unui ziar.

Credem, însă, că cei care așteaptă dela noi o astfel de „Gazeta a Transilvaniei“, interesantă, captivantă, cu alertă după senzațional, cu ploconeli și laude aduse mai marilor zilei pentru achiziționare de fonduri, vor avea o mare deluzie.

Nu senzaționalul, nu interesul, nu fondurile vor fi ceea ce ne va interesa la această gazetă.

Noi, în Ardealul dinainte de unire, putem spune, am avut prea puțini ziaristi de profesie. Dar am avut o presă. Cuvântul presei noastre era evanghelie; educația noi ne-o făceam nu numai în școli, pe cari nu le aveam totdeauna și toți, și nici în familiile noastre de țărani, ci ne făceam educația din acest cuvânt de evanghelie al presei noastre, așa cum ne scrie prietinel nostru și al Gazetei, avocatul Dr. Folea din Dicioșmărtin. Cuvântul presei era evanghelie și pentru cel care-l spunea, și pentru cel care-l primea. Fiindcă cuvântul spus de ziaristul, de cele mai multe ori neprofesionist, ieșea din adâncul sufletului său. Sufletul aceluia care scria, era plin cu toate suferințele, cu toate nădejțile, cu toate aspirațiunile unui întreg popor; era sufletul poporului. Cuvântul era suflet și nu sistem de camuflaj al gândurilor și faptelor.

După unire, cuvântul scris, adeseori, n'a mai fost decât motiv pentru alte interese, uneori foarte sunătoare. În dosul cuvintelor scrise se ascundea lașitatea, josnicia și slugărnicia, minciuna și interesul personal, dorința de câpătare fără muncă și de ridicare fără efort și pregătire. O parte mare din ziaristi noștri profesioniști combăteau azi, ceea ce aprobau și preamăreau ieri, a lergau mereu după interes material și exploatau cu ori ce preț senzaționalul.

De aceea am avut mulți ziaristi buni

și de talent, dar am avut foarte puțini ziaristi-apostoli. Și cuvântul lor numai în rare cazuri a fost ascultat și crezut.

Din „Gazeta Transilvaniei“ am vrea să facem din nou un organ de presă-evanghelie al Ardealului. Vrem să vibreze în el sufletul Ardealului, pentru sufletul lui și al Țării întregi. Cuvintele, în ea, își vor câștiga valoarea deplină și vor acoperii fapte și adevăruri, iar nu minciuni și interese personale și de clică. Scrisul în „Gazeta Transilvaniei“ va trebui să izvorească din suferințele și necazurile, din năzuințele și idealurile, din aspirațiunile, adevărurile și drepturile Ardealului.

Se va scrie deci pentru un Ardeal, nu dornic de senzațional, ci dornic de adevăr, de liniște, setos de dreptatea românească, care nu poate fi decât dreptatea Ardealului unit și nedespărțit cu patria: România.

Pe acest Ardeal și pe suflarea cinstită a întregii țări ne bazăm acțiunea noastră și numai lor le cerem sprijinul pentru ducerea operei de reînviere a neamului.

GURA LUMII

Curcanii și diplomația maghiară.

Titlul putea fi și: *Curcanii maghiari și diplomația.*

În 1939, la Crăciun, ce s'au gândit mai marii lobașilor dela Budapesta? Cum tot se angajaseră în nenumărate lubri, susținute pe scara de serviciu, — intrarea principală era blocată de legături vecinice cu altcineva — și cum tot e mai bine să fi bine cu toți, pentru orice eventualitate au bătut tobele la răspântii și-au adunat vreo mie șase sute de curcani, unul mai moțat ca celălalt. De-abia se mișcau de dolofan!

Acuma, fiind în presajma Sărbătorii ale Nașterii Mântuitorului, o să spunem: Foarte bine au făcut! Tot așa de bine puteau să strângă 1600 de porci, știut fiind că și acest animal are mare cătare în așa vremuri.

Desigur, numai că toți cei 1600 de curcani au fost împachetați precum scopul o cerea și diplomația maghiară i-a trimis plocon...

Germaniei??

Nu, nu Germaniei! Angliei au fost trimși curcanii, în semn de adâncă prietenie și... „vecinică“ amintire.

Englezii au mâncat frumoși curcanii, s'au înduioșat până la lacrimi de soarta „amicii“ și... au continuat războiul împotriva Germaniei, pentru ca zilele trecute să-i reproșeze diplomației maghiare, în termeni tare neobișnuiți între „amici“, atitudinea avută în ultima vreme.

Și iată altă dragoste decedată, pe care diplomația maghiară n'a putut-o „alimenta“ nici cu 1600 de curcani.

De o merge tot așa, ca mâine o să-i cântăm: „Văduvie... văduvie...!“

dascălului blăjan în legătură cu scrisoarea apel a lui Iosif Vulcan, grăiește astfel:

„În 19/3, 1868 am trimis 18 fl.	
Dela Alutan	2 fl.
„ Papialvi	1 „
„ Cipariu	1 „
„ Mihail	1 „
„ Vestimeanu	1 „
„ Fekete	2 „
„ Ged. Gheorghe	1 „
„ Neagoe	1 „
„ Popa Gheorghe	1 „
„ Bărbat	1 „
„ B. Fűöp	1 „
„ M. Tipograf	1 „
„ Ntc. Solomon	1 „
„ Nic. Tipograf	1 „
„ Iztidor Albini	1 „
„ I. M. Moldovan	1 „
Total	18 fl.

Aceasta a fost suma, cu care au contribuit Blăjenii la augmentarea fondului studenților universitari din Pesta cu prilejul balului dat de ei la 1868.

Solia Românilor din Ungaria

de I. Bozdog

Dragostea adevărată frățească a Românilor, rămași provizoriu în Ungaria, i-a făcut să afle modalitatea trimiterii soliei lor sufletești la timp, așa că în „ărbători am avut alături de maldărul gazetelor de aici, și numărul de Paști din „Tribuna Ardealului“.

Un număr bogat și foarte variat, face sinteza grijilor și aspirațiunilor sufletești ale celor rămași în întuneric și umbra morții.

E înmănușat în acest număr sufletul întregului Ardeal vitregit, după vechea tradiție, dela Vlădică până la opincă, și sunt reprezentate în el toate județele robite prin exponenții lor: tineri și bătrâni.

Pastoralele celor doi Episcopi ai Clujului — Iuliu și Nicolae — picură balsamul mângâierii asupra ranelor deschise, iar seniorul Episcopilor din Ardeal, Preașfințitul Valeriu Traian dela Oradea, încurajează pe toți „să nu ne turburăm sau spăimântăm de suferințele, ce le întâmpinăm“, ci pentru călirea sufletelor să le considerăm: mici și trecătoare.

Aceleși gând hotărât de a lupta și suferi se desprinde și din înțeleptul cuvânt al d-lui Em. Hațiegan: „Este grea calea spre desăvârșire, fiindcă trebuie să calci drumul Golgotei cu crucea pe umeri.

Binecuvântat este însă sufletul, căruia îi este dat să calce acest drum, care duce la înviere prin suferință.

Iată calea ce-o urmează cei rămași, păzitori ai sfintelor morminte, care în săptămâna mare — cu post și rugăciuni, cu evlavie și smerenie așteaptă: Învierea lui Hristos“.

Ei sunt gata de toate suferințele și le suportă neșovăelnici, dar ne trimis și fierbinți rugăminți frățești de Unire: aici, acasă. „Prăznuind Paștile unui an atât de dureros, în care năvalnica revărsare a patimilor a ridicat frate contra frate și fiu contra părinte și a făcut să curgă sânge nevinovat, jertfind inutil pe altarul unor interese streine trup din trupul scump și suflet din sufletul sfânt al neamului. Această neleguire trebuie să o izbăvim, ca Paștile să fie — prag luminos spre un viitor mai fericit al tuturor în frățească și creștinească iubire“.

Această sfâșietoare grijă este și a bătrânilor și a tinerilor de-o potrivă, căci iată ce zice unul din acești din urmă: „Solidaritatea voită, și nu impusă de puteri streine de noi, ci acceptată de fiecare în parte din proprie cuminjenie... Am greșit în trecut? Am păcătuit împotriva neamului prin desbinări? Să începem o nouă viață, acceptând calea spinoasă a adevărului, singura care ne poate înălța și care singură ne asigură respectul celorlalte neamuri“ (Să privim spre viitor. L. Lazar)

Un alt tânăr le spune hotărât asupritorilor: „Ceea ce clădește pe minciună, ură, egoism, omucidere, va fi o creație trecătoare, menită prăbușirii“.

Pentru Românii din Ungaria a purta crucea suferințelor înseamnă: a și merita titlul pentru înviere. „Pe pământul nostru, în care odihnesc osemintele strămoșilor, pe culmile pline de eoul cântecelor noastre, păstrându-ne limba, credința și tradițiile, — adevăratele noastre comori — să ne facem datoria chiar și atunci, când știm că piedecile sunt de neînălțatur!“

Că aceste suferinți le ating și cele mai intime resorturi sufletești o spune dârz Dr. G. Oșianu: Noi Românii, avem dreptul firesc de a ne vorbi limba noastră și a trăi în credința și după datinele strămoșilor noștri.

Celor ce ne contestă acest drept le reamintim cuvintele Sf. Ștefan: „Imbecile et fragile est regnum...“

În timp ce la noi, mai ales în ultimul timp, par să anume voesc să ne sfidez lanțul durerilor și umilirilor îndurate, Ungurii vorbesc demonstrativ și provocător nu numai pe străzi și locuri publice, dar chiar în oficiile publice, limbaj lor, nestângeniți de nimeni, frații noștri trebuie să ducă lupă cu riscuri și să suferă toate insultele pentru îndrăzneala de a vorbi românește pe străzi sau în localuri.

Măsura intoleranței față de libertatea graiului și obiceiurilor românești ne o dănumărul extram de mare al poeziilor, din numărul de Paști, cari preamăresc limba.

Lupta fraților din Ardealul subjugat începe să fie nu numai plină de curaj, dar și sistematică. S'au înșiruit în linie de bălaie toți, pe toate terenele și de toate vârstele.

Iată cum își precizează linia de preocupări și țința patriotică tineretului de acolo, prin pana lui Aurel Socol, care a făcut nu de mult o splendidă confesiune a credinței sale patriotice, moștenită zestre dela tatăl său, pe care se simte îndatorat să o aperi.

„Formăm, de fapt, în Ungaria de azi, un grup etnic unitar, cu un pronunțat colorit specific, cu o conștiință națională vie, deci o minoritate națională... Avem dreptul: în baza dreptului natural incontestabil de a ne păstra caracterul național, de a activa și a ne desvolta pe diferitele tărâmuri ale existenței colective în conformitate cu specificul nostru etnic...“ Cerem deci în mod ferm și hotărât autorizarea reluării comunității naționale Române din Ungaria“.

Tonul demn și hotărât al tineretului de azi din Ardealul robii, ne reconfortează sufletește și preamărim Cerul, care ne învrednicește Neamul, ca la grelele răspântii ale vremii să-l răsără neconținut noui „Pui de lei“.

Cu asfel de armură sufletească „chiar Cerul de-ar călea asupra noastră“ vom învia și vom fi din nou și mai falnici decât am fost.

Necredinciosul Toma

de V. Branisce

După ce a înviat din morți, Mântuitorul s'a dus în mijlocul învățăcelilor, care stăteau cu ușile încuiate de frica Iudeilor, și le-a arătat mâinile și coasta sa, semne ale suferințelor îndurate.

Iar învățăceii s'au bucurat și au crezut. Numai Toma, unul dintre cei doisprezece, nu era de față când s'a arătat Domnul și el nu voia să creadă în minunea Învierii, pentru că nu văzuse cu ochii săi urmele cuielor, pentru că nu-și pusese mâna în coasta lui Isus.

După opt zile, Domnul veni iarăși în mijlocul ucenicilor.

De astă dată era de față și Toma. Și cum îl văzu pe Isus, Toma crezu. Iar Domnul i-a zis: „Pentru că m'ai văzut, Toma, ai crezut! Fericii cei ce n'au văzut și au crezut“.

Piroanele de altă dată ni s'au înfipt adânc în trupul țării. Pe harta însângerată a lumii, poporul nostru a fost răstignit.

... În numele Tatălui.

La mieznoapte, vesela grădina a lui Ștefan cel Mare, leagănul rezistențelor de altă dată, Nordul Bucovinei a fost cutropit într-o singură noapte de iad.

... Și-al Fiului.

La miezăzi am pierdut ctitoria lui Mircea cel Bătrân. Așezări de coloniști, chemați să consolideze granițele noastre etnice, au luat drumul băjăniei. Smochinii și migdalii de pe malul mării, au fost dați drept bacșiș unui popor, care nouă are să ne mulțumească înscrierea sa în istorie.

... Și al sfântului Duh.

Spre soare răsare cnutul a luat în stăpânire pe frații noștri de dincolo de Prut.

... Amin!

Și am părăsit inima Ardealului, vatra neamului. Maramureșul descălecatilor de țară cu bisericile sale de lemn, orizonturile Sătmăului, drumurile Sălaului, trăesc astăzi românește doar în amintirile noastre.

Și nimeni nu știe când va veni pentru noi ceasul învierii.

Dar ceasul cel mare trebuie să ne găsească cu inima plină de credință.

Să nu așteptăm ca Toma cel necredincios, să atingem cu mâna rănile divine.

Să credem.

Să credem în dreptatea revendicărilor românești.

Să credem în destinul neamului nostru.

Să credem în ziua eliberării, când totul va ceda în fața dreptății imanente a istoriei și în lume se va instaura pacea propovăduită de Mântuitor.

„Fericii cei ce n'au văzut și au crezut“.

ce nutriți față cu tinerimea română studioasă, ne luăm vobă a vă ruga, cu toată umilința, ca în interesul acestora să nu vă cruțați osteneala a împăriși invitațiile culesse pe la resp. P. t. D. D. și a ne încunoștința despre rezultat. Nu ne îndolm, prea stimate Domnule, că prin binevoitoarea stăruință a Domnului Voastre, ne veți asigura întreprinderii noastre un succes cât se poate mai favoritor, pentru care tinerii cei lipsiți vă vor fi pururea mulțumitori!

Primește prea stimate Domnule, pe lângă repetarea umilțel noastre rugări, asigurarea deosebitei noastre stimate.

Pesta, în 13/2 1868.

În numele comitetului aranjator
Iosif Vulcan

I. M. Moldovan primind invitațiile, a stăruit pe la cunoscuții lui — canonici, profesori și alte familii din Blaj — cerând flecăruia să contribuie cu cât va fi în stare la sporirea fondului pentru ajutorarea studenților universitari lipsiți de mijloace. O însemnare a

O poruncă a zilei

de Nicolae Bârsan

In fiecare din noi trăiește dorința de a ne face viața această scurtă și plină de necaz, mai bogată în bucurii și mai fericită.

Odată trezită în noi această dorință, ea este hrănită meru de speranțe și dibuite toate căile cari ar putea o satisface deplin.

Viața a fost și este înțeleasă unilateral, s'a clădit și se clădește pe negativism și de aci tot tragicul dela sfârșit. Orbii de formele strălucitoare ale fantomaticii realității, am nesocotit idealul și odată cu el adâncul înțeles al vieții. Ne-am poleit oglinda conștiinței cu o uitare convențională și ne-am plăcut așa cum suntem.

Lumea este cuprinsă într'un vârtej năprasnic, care îi atacă insistent și tot mai mult ființa spirituală, este copleșită de năzuințele nesăbuite ale unei cât mai accentuate și mai intense materializări a vieții. Lupta pentru realizarea idealului creștin a fost înlocuită cu un război sălbatic, care decrețează ca suprem fel materialismul cel mai urit, iar aceasta îl face pe om să nu înțeleagă rostul unor sforțări fără interes. Omenirea aleargă spre dezastru. O oprire din acest nestăvil tureș, prin revenirea la domeniul creator de viață al credinței și al idealismului, desbrăcat de haina nereziștență a materiei, în veșnică de venire, ială o poruncă ce se impune, cu atât mai mult cu cât dansul în care a intrat omenirea, turbură sufletul național, slăbindu-i forțele creatoare.

Inchizând viața între străntele hotare ale dăinuirii ei pe pământ, o reducem la o încercuire nefirească și stricătoare, apropiind-o de animalitate. Intre aceste hotare viața nu-și poate afla întregul ei rost. Ii lipsește credința și o lege de ordin moral. Omul nu-și găsește fericirea decât dacă i se arată că există un Dumnezeu, că este obligat a-l iubi, că adevărata noastră fericire stă în a fi ai Lui și unicul nostru rău, a fi despărțit de El. Cel mai de seamă scop al nostru trebuie să fie spiritualizarea, căci ea este singura realitate dăinuitoare. Această spiritualizare e de lipsă nu numai individului ci și însăși socie-

tății, căci resortul principal al vieții sociale e spiritul. Realul material este condiționat tocmai de acest real spiritual.

Cea mai frumoasă luptă de azi, este lupta pentru biruința drepturilor lui Dumnezeu. Trebuie să reușim a trăi în duh, pentru a stăpâni adevărata viață. Atunci sufletul se simte liber de putreziciunea materiei și plin de puterea eternei iubiri, eternei credințe și eternei nădejdi. Dogma iubirii și a înfrățirii, propovăduită de Hristos, reușește să încâlțeze veleitățile vanității indivizilor. Iubirea este mai tare decât moartea. Prin ea participăm la viața divină și spiritualizăm natura noastră muritoare. Iubirea este rezumatul teologiei și metoda celei mai sănătoase cămuri. Această iubire să ne fie dogmă diriguitoare în goul spiritual.

Concepțiile de viață nu trebuie unite cu reacțiile moderne, cari nu pot satisface setea omului. Ele trebuie ridicate și îmbalmsate cu învățătura Mântuitorului Hristos, care ne răspunde satisfăcător, care ne înalță gândul și ne cheamă dându-ne înțelesul neînțelesului. A amesteca o religie în viața mlăștinoasă pe care ne-o oferă lumea ocupată cu materia, înseamnă a mânji singurul lucru curat cel mai poate avea omul. Religia îndrumă pe om către cer nu către pământ, ea se ocupă de suflet și de viața în Hristos, nu de cele trecătoare.

Iată de ce apostolatul Altarului și al catedrei, apostolat creator de dogme, este singura putere pentru spiritualizarea principiilor de viață, în acest imen-haos. Umenitatea noastră de carne se cere transformată, sub privirile și cu ajutorul lui Dumnezeu, într'o umanitate spirituală, neperitoare și sublimă. O lume lipsită de această spiritualizare a principiilor de viață, nu este decât o lume părută.

Priviți la Cruce; înțelegeți chemarea Mântuitorului. Să acordăm viața noastră cu a Lui. Cine pierde totul, cine a pierdut totul, acela iia mai rămâne Dumnezeu.

Totdeauna rămâne Dumnezeu.

Congresul Asociației Generale a Profesorilor Secundari

Cel de-al XXII-lea congres al Asoc. prof. secundari, s'a ținut în orașul nostru în zilele de 24 și 25 Aprilie 1941, participând delegații centrelor școlare din aproape 54 secțiuni.

La 9^{1/2} dimineața s'a ținut un scurt serviciu religios în biserica din Cetate, oficiind P. Științele lor Păr. Mereș și Coman și luând parte toți membrii congresului cum și d. Subsecretar de Stat al Instrucțiunii Enrich Oteteleșianu.

La orele 10 s'a deschis ședința solemnă a Congresului în sala festivă a liceului Șaguna, în prezența reprezentanților autorităților civile și militare, cum și a reprezentanților bisericilor naționale și ai Soc. culturale.

Secretarul general al Asociației oferă prezidenția ședinței d-lui Subsecretar de Stat E. Oteteleșianu, care ocupând fotoliul prezidențial face să se citească mesagiul d-lui General Radu Rosetti, ministrul Instrucțiunii, adresat congresului.

Mesagiul anunță apropiata lege de reformă a învățământului secundar și roagă congresul ca să discute și să-și fixeze dezideratele față de acest proiect.

D. prof. Ioan Popa președintele secției Brașov, în cuvântul de bun venit, trimite salutul și expresiunii nădejdi colegilor de peste granițele provizorii, pe cari îi asigură de dragostea cea mai caldă colegială și de râvna tuturor pentru înlăturarea obstacolelor, cari ne despart. Subliniază concepția eronată de azi despre școală a multura, cari au deformat-o și abătut-o dela menirea ei firească prin amestecul lor necompetent, iar abaterea ei dela menirea frumoasă o încarcă acum în spatele profesoriei.

Dorește să se refacă alvia normală, din care să iasă refăcute sufletele copiilor și hotarele țării.

D. Colonel Vrânceanu, prefectul județului, își exprimă nădejdea în lucrările de folos obșteș ale congresului și urează, ca sub conducerea M. S. Regelui Mihai I și General I. Antonescu, țara să-și refacă vechile granițe.

D. primar Gologan, într'o vibrantă alocuție salută pe cei ce ies din rândurile multimei și devin luminații națiunii. Cum vor răspunde profesorii în ceasul de față, așa va fi viitorul națiunii. Urează, ca viitorul congres, bătrânul Brașov — să-l poată urmări cu fața senină — din mijlocul țării.

D. Colonel Filip — comandantul garnizoanei, asigură congresul că alături de armata intelectualilor, armata țării este gata pentru datorie.

Păr. Coman, în numele bisericii ortodoxe dorește Asociației ca viitorul congres să și-l țină la Cluj.

Păr. Florea, aduce salutul bisericii unite.

D. P. Roșca, — Rectorul Academiei de Comerț — își exprimă nădejdea, că congresul va găsi căile pentru a încadra real școala în făgașul național și social. Corpul didactic naționalist ne-a adus la Unirea din 1918, a adus Germania la potențialul de viață național-socialistă, iar de altă parte profesoria internaționalizată a pregătit dezastrul de azi al Franței.

D. Fermeșan, aduce salutul frătesc al Asociației învățătorimii din Brașov, care merge mână-n mână cu profesorii secundari.

D. Dr. Căliman — găsește legiti-

mat acest congres, chiar în zilele de astăzi, căci îl ține cea mai de elită profesiune intelectuală, care caută așezarea nouilor temelii de viață ale neamului. Profesorii au fost totdeauna primii la datorie și ultimii la răsplată. Criza morală a tineretului D-sa o găsește în absența dela datorie a întregii societăți și nu numai a școlii. Intre factorii de îndreptare „Astra” — în a cărui nume vorbește — va fi în primul rând al luptătorilor, alături de școală.

D. Bălăcescu, aduce omagiul Ligii Culturale — creația marelui suflet de dascăl N. Iorga, (congresul îi omagiază memoria prin ridicare). E convins, că toți profesorii au, dacă nu în întregime, cel puțin o bună parte al sufletului de apostoli ai naționalismului creator.

Președintele Asociației Profesorilor d. I. Nisipeanu, accentuiază, că au ales Brașovul ca loc de congres, spre a arăta și astfel voința dărză și nestrămutată de protest contra mării și nemeritului nedreptăți făcute neamului prin ciuntirea hotarelor.

Dă citire telegramelor trimise M. S. Regelui, căruia îi urează să poată întregi hotarele țării până la granițele etnice și istorice. — D-lui general I. Antonescu, căruia îi urează succesul necesar de a reface sufletul și hotarele țării, D-lui general Radu Rosetti, căruia

ii exprimă devotamentul și voința de a sta la dispoziție.

D-sa arată că s'a ajuns la reparații morale și materiale pentru învățământul secundar, față de conflictul și ostracizarea din trecut a școlii provenit din cauza Străzii Țării.

D. E. Oteteleșianu — insistă asupra cauzelor cari au dus la zdruncinările statului și al școlii în ultimul timp.

Se va crea o școală a statului național-românesc-totalitar. Aceasta nu înseamnă escluderea contribuției individului, ci sintetizarea nevoilor sufletești ale acestora. Statul liberal-burghez a căzut, fiind exploatat de mulțimea în favorul unei burghezii latifundiare.

Cutremurul sufletesc al neamului l-a cauzat Straja Țării și Frățile de Cruce.

Învățământul va trebui să fie integral naționalist în toate ramurile lui. Selectiv în cel teoretic și aplicativ în ramura practică.

Crezul noii școli va trebui să fie de a crea elemente cu suflet de stăpâni și nu de iloți.

În partea doua a ședinții au urmat dările de seamă asupra mersului administrativ al Asociației generale.

ib.

Scrisoare din Moldova

de Dr. Pompiliu Nistor

PRESA IAȘILOR.

Iași nu-și desmint faima de oraș cultural.

Apar aici patru ziare zilnice: Moldova, care are și ediție de seară, Prutul, Voința și Chemarea; precum și un ziar de Lunea: Evenimentul. Toate au căutare și par a avea un tiraj bun. Sunt și necesare, căci la Iași nu se sesec edițiile de capitață ale ziarelor din București.

Aceste ziare, pe lângă știrile cele mai noi, se ocupă și cu întâmplările și știrile locale, dând o mare extensiune și atenție știrilor culturale și vieții economice a Moldovei.

În această privință sunt demne de relevat și de dat ca exemplu. Un alt bun al ziarelor din Iași este că în coloanele lor sunt rare polemice și certurile de persoane; în schimb însă apar epigrame, schițe, notițe literare, de multe ori cu foarte mult spirit.

TEATRUL NAȚIONAL.

Iași au unul dintre cele mai frumoase teatre, armonios, nu prea încărcat, și toluși impunător.

În jurul lui este o grădină cu iar-bă, cu trei busturi, în față cu statuia lui Alecsandri și în dos cu statuia lui Miron Costin.

Așezarea teatrului nu este simetrică nici față de piața în care se află, nici față de propriul lui parc; probabil că piața și grădina în starea de astăzi sunt posterioare zidirii teatrului.

Frontul frumos, inclusiv statuia lui Alecsandri, nu au spațiu suficient pentru perspectivă; în schimb grădina se întinde numai în coasta și în dosul teatrului. Cât ar câștiga teatrul dacă ar fi așezat invers, cu fațada spre grădină.

Dacă orașul ar avea posibilitatea să repare această așezare, prin o lucrare de urbanistică, aceasta s'ar putea ajunge prin înființarea unei piețe superbe, dacă s'ar rade toate edificiile dintre teatru, mitropolie, palatul corpului de armată și strada Mărzescu.

În interior, teatrul este de toată frumusețea. Săli de intrare și foaiere spațioase, plafonul și scena cu picturi alegorice de foarte bun gust, lojele și scenele bine întreținute, îi produc o impresie deosebit de bună, prin armonia întregului interior.

Trupa teatrului, pe care Brașovul o cunoaște din anul 1938, când a jucat în o stagiune de vară în sala Astei, are puteri superioare, cari pot face concurență oricărui teatru din capitală.

După modestele mele aprecieri pare că actorii din Iași iau teatrul mai în serios decât unii din București, joacă cu mai mult respect față de autori și public, nu cad în mahalagisme pieselor, pe care le-am întâlnit uneori la unele turnee în provincie ale unor teatre din București.

La București chiar, unde Ieșenii au jucat „Coana Chirița” au avut succese deosebite, pentru publicul și chiar pentru unii scriitori și oameni de teatru de acolo, actorii din Iași, pare să fi fost o revelație, judecând după dările de seamă din ziarele din Iași.

Aș vrea să scot în evidență cum s'a jucat piesa lui Lucian Blaga: Meșterul Manole.

Scena și regisarea piesei au fost cât se poate de reușite, în concordanță și armonie cu subiectul.

Jocul actorilor bine armonizat, am zice sincronizat.

Ansamblul celor 12 zidari a fost minunat. Rolul Mirei (Dna Elena Chiosa) și al lui Manole (Dnul Tudor Călin) jucate cu multă naturalitate și putere.

În ce privește piesa însăși, care la citire te încântă, prin frumusețea imaginilor și cu adâncimea gândirii, dar la care observi mai mult detaliul decât întregul, pe scenă îți dă impresia unei forțe dramatice de neînchipuit.

Am simțit puterea elementelor naturii întruchipate în Meșterul Manole, am simțit drama mai presus decât conștiința celor ce sunt târși, pe vrute și pe nevrute, în această grandioasă înclăștare între elementele naturii și voința omenească.

Meșterul Manole este una din acele drame, care se susțin prin ele însele, care pot trăi și să aibă același efect, fără a fi localizate, la orice neam și orice timp, fiind înțelese de omul de totdeauna și de oriunde.

Este un Faust al Românilor, cu care vom trăi în cultura Europeană.

ACUM 93 de ani

G. Tr. Nr. 105 — 27 Dec. 1848.

Iernot. Uciși de maghiari 20 inși; arși, 12 gazde; lipsiți de toate cu arși împreună 71 gazde; prădați mai mult sau mai puțin 119 gazde.

Șeulia. Uciși 5, arși de tot 28 familiști, arși în parte 12, prădate 55 case și economii.

Cipău. Uciși 23, arși de tot 22 familiști; arși în parte 5, prădați mult puțin 71 familiști.

Ogra. Uciși 15, inși, arși 7, prădați mult puțin 57 familiști.

G. Tr. Nr. 3. — 10 Ianuarie 1849.

Prefectul Balint scrie din 11 Ian. că maghiarii s'ar fi așezat în Jara și prăpădesc ținutul Turdei, jefue și ucid fără privire la sece și vârstă.

Întâi și întâiu caută pe popi.

Un salut „Gazetei Transilvaniei“ reînviată

de **Dr. Valer Moldovan**
prof. universitar

Intr'o mohorită zi de Vinerea Patimilor, mi-a adus poșta un număr al „Gazetei“ reînviată și purificate.

Răsfoind-o, mi-a bătut la ochi ritmul nou și vigoșos în fond, demn și cumpănit în formă, așa cum era vechea „Gazetă“.

Și, fără să știu cum, m'au copleșit scumpe amintiri din trecut.

Mă vedeam elev al liceului român de sub poalele Tâmpel. Am retrăit emoția aceea sfântă, când hoinăric prin târg, mi s'a atras atenția asupra unei case bătrânești, în care vrednicul Aurel Mureșianu redacta cu chinuță trudă, cel dintâiu cotidian român din Ardeal.

Mi-am adus apoi aminte de legăturile mele de mai târziu cu această „Gazetă“. In curs de cinci ani, din 1910 până la marele războiu, am colaborat în fiecare săptămână cu câte un articol.

După unirea din 1918 m'am lăsat și eu convins de cei ce susțineau, că bătrânul organ de publicitate dela Brașov, după ce și-a făcut datoria în vremuri grele, să se dea binisor la o parte, făcând loc oamenilor și organelor noi:

„Advenerunt novi . . . veteres migrate coloni!“

Dar vigoșoasa „Gazetă“ nu înțelegea să moară. A vegetat, a rătăcit, dar a supra-vețuit epoca de huzur și cacialma de după unire.

Opinia publică din Ardeal, o clipă năucită de pe urma grozavei lovituri din Septembrie anul trecut, începe a se trezi și a se pătrunde din nou de vechea îndărătnicie dacă.

In fruntea tuturor e scumpa noastră „Astra“, care și-a înscris mai întâiu, pe drapelul ei glorios lozinca nouă: RECUCERIREA TRANSILVANIEI ROBITE.

Prezenți și gata întotdeauna la datorie, Români din Cetatea Brașovului răspund cu acțiunea de primenire a „Gazetei Transilvaniei“, înșirând-o în prima linie a noului front de luptă: pentru vechile hotare!

Venerabila „Gazetă“ a Transilvaniei“ care a fost, așa cum s'a spus, „jurnalul predilect al preoților și învă-

țătorilor noștri dela sate și al unei bune părți a intelectualilor“ încearcă a recuceri sufletele vechilor săi aderenți și cetitori, așa de nepretențioși și așa de statornici. In deosebi noi, din generația bătrână, știm un lucru, că ceace au risipit cu criminala lor incapacitate și slăbiciune diplomații, nu se va putea redobândi decât cu mijloacele recomandate odinioară de Bismark: „Durch Blut und Eisen“.

Opinia publică din întreaga țară, în deosebi însă cea din Ardealul ciuntit, trebuie pregătită cu sistem și răbdare pentru clipa cea mare de supremă răfuială.

In cetatea Brașovului și în mândrul lui liceu am avut fericirea să savurez pentru întâia oră admirabilele noastre povești populare, pe care astăzi le povestesc mai departe nepoților. Dintre toate, mai vie mi-a rămas în memorie povestea lui Prâslea cel Voinic, care răpune în luptă dreaptă pe smeul hain, pentru că îl furase merele de aur, din grădina tatălui său, împăratul Roșu.

Pentru frumoasa grădină cu pomi care se cheamă „Transilvania“, trebuie să dăm și noi încă o luptă, de data asta definitivă, cu smeul hain și lăudăros dintre Dunăre și Tisa.

L-am avut în mână în 1918! Dar mișoși și iertători, cum suntem noi Români, i-am dăruit viață. Nu ne-am dat seama de înțelepciunea bătrânească: Pe cine nu lași să moară, nu te lasă să trăiești.

După o dureroasă serie neagră de nenorociri, cari ne-au cercat și ne-au slăbit mereu, se pare că se ivește și pe orizontul nostru întunecat un petec de cer albastru, care ne face să credem, că lupta ce-o vom da, va fi o luptă dreaptă, voinicească și că nu vom mai fi atacați pe la spate ca în vara trecută.

Iar până atunci, presa românească și, îndeosebi „Gazeta Transilvaniei“ să pregătească întocmai ca Ileana Cosânzeana din poveste, beutura fermecată, pe care s'o oferim voinicilor noștri, în clipa, când vor porni în spre suprema încăierare.

Studentimea română din Cluj și

Procesul Memorandului

de **Dr. Ion Moga**

IV.

Voind comisia să afle dacă există vreo societate studentească clandestină, sau dacă au ținut în general ședințe sau întruniri, cine le-a cunoscut și cine a fost conducătorul acestei mișcări, studenții declară că, o societate clandestină nu există, ședințe sau întruniri n'au ținut, ci numai au discutat între ei, în cercuri mai restrânse, chestiunea apelului și a manifestului. Declarațiile anterioare Valer Tempea le completează în sensul, că el împreună cu zece-cincisprezece colegi ai lui, iau masa împreună la un restaurant, unde în mod firesc au discutat tot timpul evenimentele universitare și politice. Din acești colegi s'au anunțat ca participanți la aceste discuții: Candrea Valer, Moldovan Nerva, Mustea Valer, Barbu Patrîchi, Mircea Ioan, Tițieni Constantin, Munteanu Emil, Munteanu Semproniu și Harșea Iustinian.

Încă nici nu s'a terminat instrucția comisiei de disciplină și în ziua de 3 Iunie, sosi dela Ministerul Instrucțiunii dela Budapesta o depeșă cu următorul conținut: „Nr. Preș. 1292, Dlui Iosif Brant, rectorul Universității din Cluj, Propunerile Dv. le aprob; ancheta să înceapă imediat, Contele Csáki“.

In numele acestui ordin telegrafic

se întruni a doua zi Senatul Universitar, care fără să mai aștepte rezultatul complet al anchetei a și adus sentința împotriva studenților Români condamându-i în baza § 80, 83 și 85 a regulamentelor de disciplină și învățământ și de taxe la:

1.) Suspendarea semnăturii caetelor de cursuri pentru trimestrul II al anului școlar 1893/4.

2.) Neeliberarea nici unui certificat de absolvire.

3.) Neadmiterea la nici un examen de fine de an, nici de doctorat și în sfârșit

4.) Nevidimarea chitanțelor de taxe.

Cum însă ancheta întreprinsă în ședința din 9 Iunie n'a adus rezultatul dorit, membrii comisiei, constatând că în ciuda tuturor străduințelor depuse de a descoperi cine sunt agitatorii principali și inițiatorii mișcării, nu i-a putut afla deoarece „fiecare din acești studenți și-a dat silința să-și atribute un rol covârșitor în redactarea și răspândirea textelor incriminate“, din acest motiv comisia propune ca pedepsele pronunțate de senat să nu intre în vigoare până ce nu se vor afla conducătorii mișcării și până ce justiția

nu se va pronunța în procesul intentat împotriva numiților studenți.

Iată lista completă a studenților români loviți atât de greu de șovinismul organelor universitare:

Studenți în drept.

1. Pătăceanu Eugen, de 23 ani, an IV.
2. Cigăreanu Liviu, de 18 ani, an I.
3. Corbu Ioan, de 20 ani, an II.
4. Coșofan Ioan, de 21 ani, an I.
5. Crișan Vasile, de 20 ani, an I.
6. Munteanu L. Emil, de 20 ani, an I.
7. Candrea Valer, de 21 ani, an II.
8. Barbu Partenie, de 21 ani, an I.
9. Muntean Sofronie, de 19 ani, an I.
10. Bucur Ioan, de 23 ani, an I.
11. Pop Victor, de 20 ani, an I.
12. Mircea Ioan, de 22 ani, an II.
13. Ungureanu Nicolae, de 20 ani, an I.
14. Nestor S. Laurențiu, de 20 ani, an II.
15. Pipos Iuliu, de 21 ani, an II.
16. Stănilă Nicolae, de 21 ani, an I.
17. Bogdan Alecu A., de 19 ani, an I.
18. Nichita Aurel, de 21 ani, an I.
19. Meseșan Coriolan, de 21 ani, an III.
20. Simon Gheorghe, de 24 ani, an III.
21. Gheție Ioan, de 23 ani, an III.
22. Popp Iuliu,
23. Oros Vasile, an III.
24. Papp Romul, de 21 ani, an III.
25. Ciuta Gheorghe, de 20 ani, an II.
26. Tempea Valer, de 22 ani, an IV.

Studenți la medicină.

27. Pop Titus, de 24 ani, an IV.
28. Maniu Aurel, de 21 ani, an II.
29. Mustea Valer, de 19 ani, an I.
30. Pop Sigismund, de 23 ani, an IV.
31. Chintănaș Emil, de 21 ani, an I.
32. Moldovan Nerva, de 21 ani, an IV.
33. Laslo Valeriu, de 23 ani, an IV.
34. Ioanovici C. Iancu, de 21 ani, an II.
35. Chitul Iuliu, de 22 ani, an II.
36. Tițieni Constantin, de 21 ani, an I.

Studenți în filosofie și litere.

37. Vătășan Gheorghe de 22 ani an III.
38. Brândă Ioan, de 27 ani, an III.
39. Harșea Iustinian, de 24 ani, an I.

Studenți în științe.

40. Ciortea T. Aurel, de 22 ani,
41. Tanco Nicolae, de 23 ani, an IV.
42. Iepure Ioan, de 25 ani, an II.

Acțiunea disciplinară pornită de organele universitare maghiare împotriva studenților noastre a fost sistată la 10 Iunie 1894 de noul ministru al Justiției baronul I. Eötvös,

Acest fapt însă, nu scade nimic din valoarea morală și națională a acțiunii desfășurate de acești studenți și a atitudinii avute în fața consiliului de disciplină. Pentru aceea închinându-ne în fața memoriei acelora cari acum zac în pământul pentru a cărui eliberare au luptat, exprimăm admirația și recunoștința noastră și celor care mai sunt azi în viață.

Reprivind în toată amploarea ei mișcarea memorandistă, constatăm că cele două mari câștiguri morale pe cari le-a realizat: cimentarea conștiinței unității noastre sufletești și a comunității idealurilor noastre politice de o parte, de altă parte mobilizarea opiniei publice europene în favorul luptelor de desrobire a Românilor din Ardeal și Ungaria se datoresc în bună parte activității desfășurate de studentimea română. Secretul biruinței ei stă în faptul că această studentime, evitând orice calcule politicianiste, a urmărit în lupta ei numai idealurile mari naționale, cari depășind frământările singuraticelor generații, împletesc firul istoriei neamului nostru.

La împlinirea atâtor ani dela cel mai înălțător epizod al acestei lupte, generația de azi va ști să se încadreze și trebuie să se încadreze la rândul ei, în ritmul larg al ideilor permanente naționale.

— Sfârșit —

Un gest semnificativ.

Camera sindicală a agenților oficiali din București ne trimite suma de Lei 3000, pentru 10 abonamente pe care „Gazeta“ le va trimite la zece gospodari, din 10 comune diferite din vechiul regat. Mulțumim prietenului Vasile Crețulescu pentru darul care a făcut să ne fie trimis și, mai ales, pentru semnificația lui.

O scrisoare

Cu deosebită satisfacție am citit, pagină de pagină, Nr. 25 al „Gazetei Transilvaniei“ din „Dumineca Florilor“.

O revelație pentru noi, cari zeci de ani ne-am nutrit sufletul, din cele publicate în acest ziar.

Cunoaștem luptele dârze de ordin național, pe care le-au dus în trecut exponenții Ardealului românesc, cum cunoaștem și sentimentele lor adevărat românești.

Pe lângă luptătorii politici — „Astra“ — vechea noastră Asociație culturală, ai cărei conducători de atâtea ori au fost aceleași persoane — își are, fără îndoială, meritele sale nepieritoare în îndreptarea pașilor noștri pe drumul de pe care nu ne-am mai abătut.

Dureros e doar faptul, că nu nărul celor care trebuia să secondeze eforturile lor și să asculte, cu încredere, de sfaturile lor, în loc să crească, s'a tot micșorat. Totuși câte lucruri frumoase nu s'au înfăptuit! Căci mult pot puținii buni împreună. Și ne gândim, iarăși, cu durere, câte nu s'ar fi putut înfăptui cu o altă solidaritate și disciplină!

„Gazeta Transilvaniei“ și „Astra“ au fost pentru noi o școală de înțeleaptă îndrumare în viața românească.

Văd și astăzi în Gazetă articole iscălite de unii din această falangă — și de alții apropiați lor, — și par'că retrăesc în vechea atmosferă de înțelegere, de solidaritate între frați.

Prin aceste șire doresc a aduce omagiile mele acelora care au readus Gazeta la importanța și vechea ei linie de conduită.

Iar într-un-cât mă privește, asigur „Gazeta“ de toată sollicitudinea și dorința de-a fi și de aci înainte o modestă colaboratoare.

M. Popescu-Bogdan

Brașov, la 16 Apr. 1941.

Rubrica aviației

In numărul viitor al „Gazetei Transilvaniei“ vom deschide o rubrică închinată aviației. Când în războiul actual avionul deține loc de frunte printre armele ofensive, în toate țările, am crezut că este necesar ca cetitorii noștri să fie ținuti la curent cu istoricul și problemele acestei arme uluitoare de perfecționate azi.

Ne-am adresat, în acest scop, D-lui director general al uzinelor I. A. R. Mircea Grossu-Viziru și suntem bucuroși că rugămintea a primit un răspuns imediat, prin articolul pe care d-l Ing. Ion Negutz dela aceste uzine a avut bunăvoința să ni-l trimită.

De sigur, se va face mai mult popularizare, iar nu știință propriu-zisă. In această direcție cetitorii ne pot pune întrebări asupra problemelor în care nu sunt lămuriti și, dela număr la număr, vor primi răspunsurile, fie în cadrul articolului, fie separat.

Pentru toată osteneala pe care și-a luat-o asupra-și D-l Ing. Ion Negutz, redacția îi mulțumește și aici.

Informațiuni

Adunarea generală a Asoc. Restauratorilor și Asimilaților din municipiul și jud. Brașov.

In ziua de 27 c. ora 9 a. m. va avea loc în sala restaurantului „Mielul Alb“, congresul anual al Asoc. Restauratorilor și Asimilaților, din municipiul și județul Brașov.

Donații pentru ostașii de pe zonă, cu ocazia Sf. Sărbători.

La apelul președintelui „Asoc. Restauratorilor și Asimilaților“, adresat membrilor acestei asociații, pentru strângerea și trimitere de daruri soldaților ce stau la hotare, membrii au răspuns cu multă însuflețire.

Darurile care au fost trimise soldaților constau din 5000 ouă roșii, 40.000 țigări, 500 litri vin și alte daruri mărunte.

„GAZETA TRANSILVANIEI“ sub egida „ASTREI“

— Continuare din pag. 1-a —

Ardeal și Ungaria. Ce a fost și ce ar trebui să fie, cât de mult s'au îndepărtat partidele noastre „naționale”, de pe amândouă laturile Carpaților, de la calea și ținta ce le-o indicase urzitorilor din marea generație a veacului trecut, insistând asupra necesității absolute a unirii și fuziunii, într'un singur și puternic partid, a celor două partide istorice ale Românilor, a celui din România veche și a celui din Transilvania eliberată, scriind:

„Misluna unu partid „național”, fie el al oricărei provincii românești, a fost și va trebui să fie cu totul alta. Precum hotarele lui au crescut dimpreună cu hotarele marelui Românii, el nu mai poate fi expresiunea izolată a unei provincii și nici politică separatistă nu mai poate face. În toate actele și năzuințele sale, el trebuie să se străduiască a întrupa năzuințele, idealul și aspirațiunile întregului neam românesc și al tuturor claselor și categoriilor de oameni cari îl compun...”

„Partidul”, a cărui bază au format-o idealurile și aspirațiunile tuturor Românilor din Transilvania și Ungaria, n'ar trebui să îmbrățișeze sub aripile sale toată suflarea românească „din cele patru unghiuri”, n'ar trebui să dea mâna cu formațiunile politice similare de pe celelalte coaste ale Carpaților, ca într'o înfrățire sublimă să pună baza adevăratei noastre uniri?...”

„Numai într'o strânsă unire și solidaritate cu toate grupările naționale din țară își va putea îndeplini și partidul nostru național, renăscut, reasezat și reînălțat pe vechile și adevăratele sale baze istorice, marea lui mislune...”

„Nu a sosit oare momentul ca, revenind la matca glorioasei lor origini dela mijlocul veacului trecut, partidele noastre „istorice”, să și dea mâna spre o conlucrare frățească între toate elementele capabile și sănătoase ale neamului nostru de pretutindeni, pentru a da o conducere firească, un guvern într'adevăr corespunzător marelui și complicatului nostru organism de Stat, pentru a realiza, după unirea politică, adevărata unire în gânduri și sentimente a tuturor Românilor?!”

Apelul nostru de atunci n'a întâmpinat ecoul dorit. În taberele înfierbântate de focul luptelor și al rivalităților de „partid”, cari au întrecut adeseori prin violența și vehemența lor toate limitele îngăduite de structura unui Stat constituțional, bine consolidat, el a fost întâmpinat, doar, cu zâmbete și cinism. Poate că efectul lui ar fi fost mai mare, dacă autorul lui și scriitorul acestor rânduri ar fi făcut politică „militantă” și ar fi fost „înscris” în vreunul din aceste partide. El o poate afirma însă și astăzi, cu oarecare mândrie că, consecvent cu principiile și convingerile moștenite dela înaintașii săi, el nu s'a lăsat momit și târât în arena luptelor fratricide și foarte puțin productive ale partidelor noastre de atunci.

Ținându-se departe și de Gazeta Transilvaniei, devenită și ea, în noua ei ipostază, din organ al naționalismului superior, organ de coterle parlamentară, el a continuat a pleda pentru cauza cea mare a unirii și concentrării forțelor naționale și pentru înlocuirea luptei negative cu una pozitivă.

Convins din ce în ce mai mult că la acest scop sublim nu se va putea ajunge, decât printr'o fundamentală reformă și „revoluționare” a sistemului nostru de guvernământ, scriam iarăși, în numărul dela 29 Aprilie 1929 al ziarului „Carpații” din Brașov între altele:

„Multiplele și complicatele necesități și exigențe interne și externe ale Statului nostru de astăzi, dictează în

mod imperios unirea, concentrarea și colaborarea tuturor forțelor naționale creatoare ale neamului nostru întreg.”

„Aceste cauze ne impun totodată renunțarea la unele sisteme de guvernământ care, deși admise de Constituția actuală a României, nu sunt decât o piedecă a armoniei conducerii sale politice. Până la o perfecționare și reformare a acestui sistem, care se dovedește din ce în ce mai nepotrivit timpurilor de astăzi, un compromis va trebui să înlesnească conlucrarea partidelor. Căci interesul general al țării trebuie să stea pururea deasupra aceluia al fracțiunilor ei.”

Credem că evenimentele ultimilor ani ne-au dat deplină dreptate. Conducătorii neamului nostru au încercat, în cele din urmă, să realizeze, sub presiunea amenințătoare a evenimentelor externe, și acest postulat suprem al vremurilor noi, dar răzbunarea greșelor trecutului n'a putut fi cu totul evitată.

Cu rănile încă sângeriunde după ultimele dezaastre și sfâșieri ale trupului nostru național, ne-am regăsit, azi uniți, mai dârji și mai hotărâți, decât oricând pentru a reîncepe cu puteri îndolte lupta pentru drepturile la viață și libertate ale poporul românesc întreg.

Gazeta Transilvaniei s'a resimțit și ea de suflul noilor vremi. Comitetul ei de direcție a trecut-o sub egida vechel „Asociații transilvane pentru literatură și cultura poporului român”, despărțământul Brașov, ale cărui realizări culturale și economice din ultimul timp — el a transformat tipografia Gazetei Transilvane, înființată la 1887 de Aurel Mureșanu, într'unul din cele mai mari și moderne stabilimente românești de acest gen — au stârnit admirația tuturor iubitorilor de progres.

Sub aceste auspicii „Gazeta Transilvaniei” își rela, în sfârșit, vechiul ei rol.

Știri din județ

TELIU

O nouă cooperativă. După stăruințe de ani, a luat ființă în această comună o nouă cooperativă de consum și aprovizionare, sub numele de „Biruința”. E într'adevăr, o mare biruință românească, căci prin ea s'a închis o prăvălie jidovească iar Români sunt acum bine organizați economic, față de conlocuitorii lor Unguri, grupați și ei într'o cooperativă a lor. Realizarea aceasta cooperatistă a fost foarte grea, căci în această comună, însăși ideea cooperatistă a fost discreditată, de o cooperativă mai veche — acum lichidată — care a dat foarte proaste rezultate. Prin propagandă intensă și răbdare a fost alungată neîncrederea din sufletul locuitorilor și astfel biruit-a gândul cel bun. Inițiativa și punerea în stare de funcționare a ei revine muncii pr. A. Radu, inv. Gh. Purdu, I. Negreanu notar, Dtru Rădulescu etc. Pr. A. Radu în calitate, de președinte, la început a dat și bani, fără dobândă, numai să se facă această cooperativă, cece însemnă că nu toți au înțeles să facă „afaceri”.

Vechiul comitet a predat unuia nou, conducerea acestei cooperative. Și aceasta, pentru a împlini dispozițiunile în vigoare, după care preotul nu mai poate fi în organele de conducere ale cooperativei. Noul comitet, în frunte cu Gheorghe I. Mocanu inv., G. R. Bica inv., I. Potor etc... sperăm să ducă cu succes mai departe, noua înjghebare, spre binele tuturor.

C.

Judecătoria rurală Rupea
Județul Târnava Mare

Dosar G. 1507/2940.()

Extras din publicațiunea de licitație

Se vinde prin licitație publică judiciară în favoarea urmăritoarei Maria Gligor Miclea din comuna Palos, mobilile sechestrate în valoare totală de lei 40.500, anume o batoză de treerat marca „Hofherr” și un motor pentru mașina de treerat marca „Korona”, în ziua de 3 Mai 1941, orele 16, la fața locului în comuna Palos.

Vânzarea se va face pentru bani gata, eventual și sub prețul de estimare.

Rupea, la 8 Aprilie 1941.

Delegat judecătoresc,
Gheorghe Borcoman

Judecătoria Mixtă Brașov, secția c. f.

Nr. 8118 1940 c. f.

Extras din planul condițiilor de licitație

În cauza de executare pornită de urmăritoarea Elena Tomi din Hărman contra urmăritei Puiu Susana minoră moștenitoarea def. Puiu Ioan, la cerea urmăritoarei,

Judecătoria ordonă:

Licitațiune execuțională în baza art. 144, 146 și 147 din legea LX, din 1881 și noua lege de executare, asupra a 1/2 parte de sub B. 5 din imobilul înscris în c. f. a comunei Hărman din circumscripția judecătorei Mixte Brașov, Nr. prot. c. f. 5373 sub Nr. top. 3225 const. din grădina în ext. de 623 stj. p. în valoare de 55.000 lei, iar

prețul dela care începe strigările este de 41.250 lei.

Pentru încasarea creanței de 19.400 lei capital și acc.

Fixează termen pentru ținerea licitațiunii pe ziua de 5 Mai 1941, ora 9 a.m. în localul oficial, Palatul Justiției, parter camera Nr. 12.

Imobilul sus pus la licitație nu poate fi vândut cu preț mai mic de cât prețul de strigării (art. 7 leg. 1930).

Cel cari voesc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc, drept garanție, 10% din prețul de strigare.

Brașov, la 28 Ianuarie 1941.

Judecător, Al. Moroianu.

Ajutor Dir. c. f., I. Arhip

Cinema „Astra”

Dela 26 Aprilie va rula filmul

COMISARUL EYCK

CU:

ANNELIESE UHLIG,

PAUL KLINGER

Vine!

HARRY BAUR

IN

TRAGEDIA IMPERIALA

(RASPUTIN)

cu: **MARCELA CHANTAL**

Citiți

Gazeta Transilvaniei

BIBLIOTECA „ASTRA”

B-dul Regele Ferdinand 12

Deschisă în fiecare zi de lucru dela 9—12 și 15—19.

Adânc îndurerată Elena soție, Eugenia fiică, Dr. Eugen I. Ciolan, Lucreția și Ioan-Florin Frăciu nepoși, precum și familiile înrudite anunță trecerea la cele eterne a scumpului lor soț, tată și bunic

PETRU DANCIU

în etate de 86 ani
învățător-director pensionar.

Rămășițele pământești au fost depuse în ziua de 23 Aprilie 1941, în cimitirul central ortodox din Țânțari.

Copleșiți de durere, Tiberiu Oprea Vornic fiu și Viorel nepot anunțăm moartea neuitatei mame

RAFIRA OPREA

șefa Oficiului P. T. T., Tohanul-vechiu

care a trecut în lumea dreptății vecinice, Miercuri 23 Aprilie seară.

Scumpele rămășițe vor fi așezate spre odihna de toldeana Sâmbătă 26 Aprilie 1941 în cimitirul bisericii române unite din Tohanul-Vechiu.

Aibă somnul lin după trudită ei viață.

Mica publicitate

Se caută pentru imediată angajare vânzători în bransa fierăriei, să cunoască limbile germană și ungară, la magazinul de fierărie BARBU & CACIULĂ S. A. Brașov, Piața Libertății 29. 1-3

Portocale, proaspete cojite zilnic la Fabrica

H E S S

se găsesc la toate prăvăliile respective cu prețuri de cost.

U L T I M A O R A

CRONICA RAZBOIULUI

Forțele germane au continuat înaintarea în Grecia

Pe urmele apostolilor lui Isus Hristos, care au propăvăduit pacea și iubirea între oameni, a mers în mod crescând flacăra războiului ucigător de oameni și distrugător al civilizației. Nici o stavilă, nici un considerent nu opresc în mărșăluirea lor trupele victorioase germane, care au un singur scop: Victoria!

În zori de zi, sau în fapt de seară, sub arșița soarelui, sau în bătaia ploailor, luptele continuă cu îndârjire.

După știrile sosite din cursul săptămânii, rezultă, în ordinea desfășurării războiului, următoarele:

În ziua de 19 Aprilie armata germană și bulgară a trecut frontiera în Grecia orientală și frontiera de vest în Serbia și Macedonia jugoslavă. În felul acesta a fost ocupată din Tracia grecească porțiunea dintre râurile Marița și Struma, iar în Jugoslavia au fost ocupate orașele: Pirat, Skoplie și întreaga vale a Vardarului până la frontiera sudică a Greciei. În această zi încununată de o victorie care va avea să hotărască poate soarta altor bătălii, Führerul Hitler a sosit în mijlocul oștirii ce luptă în Balcani.

Acest fapt a produs, cum era și firesc, un entuziasm deosebit în rândurile soldaților germani, care în zile următoare au dat câncene bătălii, al căror rezultat a fost alungarea trupelor din Noua Zelandă și cele grecești de pe muntele Olimp și din trecătoarea cu același nume, silindu-le să se retragă în direcția Garsala-Lamia, în timp ce alte divizii grecești și trupe engleze au rezistat îndârjite pe versantul de răsărit al Pindului și în trecătoarea Mețova. Rezistența n'a fost însă de lungă durată, căci în urma forțelor covârșitoare germane, superioare și ca număr de soldați și ca material de război, acele divizii s'au retras din pozițiile lor oprind însă, prin lupte și hărțuiri demne de eroism, o înaintare rapidă a trupelor germane.

În zilele următoare au fost ocupate orașele Larisa și Tricalla din Tesalia, localități care reprezintă puncte strategice de mare importanță, fiind puncte de comunicație, deoarece calea ferată și șoseaua Pireu-Larisa pătrunde în Tesalia prin partea de apus a muntelui Orhys, cu tot pericolul ce amenință pe linia dintre Volos și Vest de munții Pindului. Totuși situația trupelor greco-britanice devine din ce în ce mai gravă deoarece toate liniile de apărare fortificate și pozițiile din regiunile muntoase au fost pierdute, teatrul luptelor menținându-se în câmpia Tesalei, situată între marea Egee și munții Pindului și Orhys-ul, unde orice fel de linii fortificate și orice rezistență au fost inutile. În adevăr, în zilele de 20, 21, 22 Aprilie, trupele germane au trecut de zona munților Olimpului și Pindului, trecând spre Sud-Vest de munții Pindului în Epir și Etiolia, iar o altă coloană și-a deschis drum spre coasta mării Egee, ocupând orașul Volo, unicul port din Tesalia. După comunicatele din Berlin trupele germane se găsesc la intrarea în Grecia centrală ele ocupând trecătoarea Thermopyle unde a avut loc lupta dintre armata lui Leonida și armata lui Xerxe la anul 480 înainte de Hristos, ele îndreptându-se apoi spre trecătoarea muntelui Parnas și spre goful Corinți, pentru a ocupa regiunea cea mai importantă, de ordin strategic, care protejează Peloponezul. O altă parte a trupelor germane au intrat pe calea ce unește Salonicul cu Atena.

La nordul Greciei, după ce armatele germane au ocupat trecătoarea Mețova, au ocupat și orașul Ianina, trupele grecești luptând eroic ferindu-se de o încercuire. Situația din acest sector de luptă devine tot mai grea pentru armatele grecești care au pierdut linia principală de apărare dintre Grammos P. nd.

Olimp. În timp ce armatele terestre luptă cu desnadejde, aviația forțelor angajate în luptă este din ce în ce mai activă. Au fost bombardate porturile Preveza, Arta, Corfu, Paxos și Suda, de către forțele aeriene germane și italiene, în timp ce forțele aeriene britanice au bombardat aerodromurile din nordul Greciei. După unele informații, soldații germani au ocupat insulele Lemnos și Samotrache din marea Egee.

Ca o consecință a înaintării rapide a armatei germane și italiene, armata greacă din Epir și Macedonia a fost încercuită și în fața acestei situații ea a depus armele.

Prin capitularea celor două armate elene din Macedonia și din Epir, campania din Balcani este principial terminată.

Victoria armatelor germane și italiene a determinat pe Regele George al Greciei și pe guvernul său să se refugieze în insula Creta. Refugierea a fost anunțată printr'un mesaj al Regelui George către poporul elen.

În urma acestor evenimente se așteaptă capitularea tuturor forțelor grecești care sunt acum lipsite de un comandament unic.

Odată terminată campania în Balcani, se pun alte probleme tot atât de complexe ca la începutul acestor operațiuni, iar cercurile politice și presa internațională stăruie asupra svonurilor privitoare la diferite manevre menite să se transforme în noi teatre de luptă. Toate aceste manevre și svonuri internaționale se cristalizează în jurul a

Știri interne

Noul prefect al județului Brașov.

În locul d-lui Col. Gh. Vrânceanu a fost numit ca prefect al județului Brașov, d. Colonel Craiu.

Instalarea s'a făcut într'un cadru solemn.

Dela «Crucea Roșie».

Toate Doamnele și Domnișoarele care au participat la cursul de auxiliare sanitare la Spitalul Civil Mărzescu în anul 1940 (la D-l Docent Dr. Liviu Câmpeanu), sunt rugate a se prezenta de urgență *Miercuri 30 Aprilie a. c. ora 11*, la sediul Crucii Roșii Brașov, Str. Lungă Nr. 1, edificiul „Astra”.

Declarațiile de repatriere.

Prefectura jud. Brașov anunță:

„S'a constatat, că multe din persoanele cari au făcut cereri de repatriere din Basarabia și Bucovina de Nord, nu au depus încă la Ministerul de Interne declarația de rudenie cu cel căruia i s'a cerut repatrierea.

Se aduce la cunoștința celor interesați, să depună cât mai neîntârziat, prin poștă, sau direct la Ministerul Afacerilor Interne, Biroul Repatrierilor, declarații de rudenie cu persoanele cerute să vină în țară, aceasta indiferent de cererea de repatriere făcută anterior. Numai astfel vor putea fi trecuți pe tabloul respectiv”.

Prefect Militar: *Colonel Vrânceanu*

Subprefect: *A. Comanescu*

Condamnărilor Românilor din Ardealul cedat continuă.

Cluj. (Rador). Tribunalul maghiar din Cluj a condamnat la 6 luni închisoare pe românca *Ioana Potra*, din comuna Huedin, pentru că a refuzat să cumpere pentru copiii ei cărți de școală scrise în limba maghiară.

nouă poziții strategice prin a căror ocupare de trupele germane și italiene ar duce la închiderea completă a Mediteranei și acest fapt ar constitui o lovitură gravă pentru Anglia. Firește toate aceste svonuri sunt desmințite de cercurile berlineze, cu toate că aceleași cercuri declară că Germania este hotărâtă să urmărească pe inamic oriunde se va afla, scopul final fiind victoria asupra imperialismului britanic. Ceeace întărește oarecum svonurile de cari ne ocupăm este faptul că unele state — cum este Portugalia — și-au exprimat voința de a păstra neutralitatea cea mai strictă și că această stare de neutralitate va fi întărită de declarațiile cari vor fi făcute cu prilejul aniversării nașterii d-lui Salazar, președintele Consiliului de miniștri.

Dacă înainte de victoria din Balcani a Axei era o rază de speranță că războiul se apropie de sfârșit, apoi unele pregătiri de ordin militar și politic spulberă această speranță. Astfel se anunță sporirea efectivelor flotei de război a Statelor Unite și ele se pot mări încă până la un efectiv de 300.000 de oameni, dacă va fi necesară o asemenea măsură. Deasemenea se anunță construirea de baze navale și aeriene în Gröenlanda...

In Africa

În Africa de Nord trupele engleze au încercat să debarce în portul Barida, dar operațiunea n'a reușit. La Tobruk și Sollum s'au dat puternice atacuri și contra-atacuri, situația rămânând aceeași, deoarece Sollum este apărat de puternice forțe de război ale marinei.

După un comunicat englez, în Libia se desfășoară o activitate viguroasă, iar în Abisinia deși distrugerile de șosele îngreuiază înaintarea trupelor engleze, totuși se exercită o presiune crescândă asupra inamicului care ocupă poziții de acoperire la Nord și la Sud de Dessie, în timp ce alte coloane fac progrese în regiunile sudice. Trupele engleze au ocupat Maji, oraș din Sud-Vestul Abisiniei, în apropierea frontierei sudaneze. Ultimul comunicat arată că Dessie a fost cucerit de trupele britanice, iar în sectorul Neghelli, pozițiile se mențin neschimbate.

Se pare că odată cu apropierea de final a operațiunilor din Balcani, luptele din Africa iau un tempo mai viguros pentru forțarea anumitor poziții de o netăgăduită importanță strategică. În felul acesta forțele angajate în luptă se concentrează zi și noapte într'o sfortare uriașă.

M.

RAZBOIUL

Vase germane aproape de coasta Braziliei

Rio de Janeiro. — Coresp. agenției Havas comunică:

Circulă cu stăruință svonul că între 10 și 15 vase comerciale germane se apropie în convoi de coasta Braziliei.

Strâmtoarea Thermopyle a fost ocupată

Berlin. (Rador). — Agenția D. N. B. află, în legătură cu cucerirea poziției dela Thermopyle de armata germană care a fost anunțată în comunicatul militar german de Vineri, că armata expediționară engleză a pierdut în acest fapt cea mai puternică poziție.

Trupele germane și spiritul de luptă al soldaților germani n'au putut fi oprite nici de acest obstacol.

Luptele ce s'au desfășurat la Thermopyle au cerut mari sfortări din partea trupelor germane.

Acest lanț de munți de 2000 metri a fost fortificat numai de regimente australiene. O puternică artilerie domină strâmțul teatrului de operațiuni. Deasemenea singura cale de acces spre Thermopyle era ocupată de trupele britanice.

Știri externe

Mari impozite în Statele Unite

Vashington. (Rador). Coresp. agenției D. N. B. anunță:

D. Morgenthau ministru finanțelor, a vorbit Joi în fața comisiei bugetare a camerei reprezentanților.

După ce a propus să se admită noi impozite suplimentare în suma de 3,5 miliarde dolari, D. Morgenthau a declarat că este imposibil să se continue ritmul actual al vieții publice și tot deodată să se asigure realizarea înarmărilor.

Ministerul și personalul Legației engleze din Budapesta au plecat în extremul Orient

Moscova. (Rador). Coresp. agenției D. N. B. anunță, că fostul ministru al Angliei la Budapesta a plecat Joi, cu familia și personalul legației din Moscova, cu transiberianul spre extremul orient.

Dacă inamicul a fost cu toate acestea scos din pozițiile sale dominante, aceasta înseamnă că regimintele germane care au dat atacul au realizat o faptă de vitejie formidabilă.

Trupele de munte din regiunile de sud ale Germaniei s'au aruncat în luptă după ce au făcut un marș fără întrerupere de 80 km., uitând de oboseală și de arșița, ca și de povârnișurile abrupte ale munților. Aceste trupe au scos pe inamic din poziție printr'un atac violent.

Aviatori jugoslavi au aterizat în Rusia?

Berlin. (Rador). — Coresp. agenției Ștefani transmite:

În legătură cu svonurile după cari avioane militare jugoslave ar fi aterizat pe teritoriul Uniunii Statelor Sovietice, din sursă competentă germană se declară că nu se știe nimic în această privință.

Se subliniază că dacă într'adevăr aviatorii jugoslavi s'ar fi refugiat pe teritoriul sovietic, ei trebuie să fi fost internați după regulile dreptului internațional.

Președintele Roosevelt a clarificat prezența patrulor navale

Washington (Rador). Coresp. agenției Havas transmite:

Președintele Roosevelt a declarat în cursul unei conferințe de presă, că patrulele navale pentru asigurarea neutralității continentului, vor asigura supravegherea în mările și oceanele din jurul continentului, oricât de departe va fi necesar, pentru apărarea emisferii occidentale.

D. Roosevelt a subliniat că misiunea acestor patrule va fi numai să semnaleze sosirea vaselor agresoare în zona din care ar putea să devină amenințări pentru emisfera americană.

Redactor responsabil
ION COLAN